

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1913. július 24.

166. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3. 1. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Rendelet a külföldiek ittlakhatásáról.

A magyar kir. minisztérium a külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról szóló 1903. évi V. t. e. életbeléptetésének időpontját Fiume város és kerülete területére nézve 1913. évi június hó 25. napjára tűzvé ki, a törvényvégrehajtása tárgyában kiadott körrendeletben foglalt rendelkezésekhez képest a hatóság közhírré teszi a következőket:

Fiume város és kerületében minden szállásadó vagy annak megbízottja köteles a nála megszálló vagy tőle eltávozó külföldit a városi rendőrhatalóságnál mint helyi hatóságnál bejelenteni.

A külföldiek megérkezésének és távozásának bejelentése megfelelő minta szerinti bejelentő lapokon történik, mely bejelentő lapokat a városi rendőrhatalóság ingyen bocsátja a szállásadó rendelkezésére.

A szállásadónak vagy megbízottjának kötelessége a külföldi megérkezését, vagy távozását bejelentő lapok s azok szelvényeinek minden egyes rovatát a külföldi szóbeli bementése alapján, esetleg előtte is tudott adatokkal kellően kitölteni és a kitöltött lapot a külföldi megérkezésétől illetőleg el-

„A Tengerpart” tárcája

Nárbaveszett erők.

Alkonyodott. Még egyszer fölragyogott a tavasz és a magányosok, a virágzás előtt hervadó szívében is megrembentek a remény lankadt szárnyai. A három nővér ott állt a régi kastély erkélyén; letekintettek a barna mezőkre és várták a barátot és ifjúkori pajtást, ki ma — hosszú évek után — vendég gyanánt fog jönni a házukba.

Amikor utoljára látták, Caecilia, a legfiatalabbik, még majdnem gyermek volt, a másik kettő közül egy sem töltötte be még a huszadik életévét. Azóta hat esztendő múlt el és sok minden megváltozott közöttük és bennük. Meghalt az apjuk és csak néhány eladósodott birtokot hagytok reájuk. A vagyon teljes összeomlásából anyjuk nem tudott megmenteni egyebet, mint ezt a düllő félben levő, magányos kastélyt, néhány szántóföldet és erdőt, melyek jövedelme csak a legszerényebb megélhetést biztosította számukra. A sok keserűség és küzdelem megtörte az anya életerejét, súlyos kórság sorvasztotta. Az egyik fivérük, ki mindig könnyelmű, léha gyerek volt, kivándorolt, hírét sem hallották — a másik gyógyíthatatlan elmebajban szenvedett...

De mind e nyomorúságra ők most nem gondoltak. Eleget gondoltak rá, végtelenül hosszú téli estéken és nyári napsugárban, amikor az első bimbók fakadtak és a mezőkön végigsimított az őszi szél. Mert életük

távozásától számított 24 órán belül a városi rendőrhatalóságnak átadni.

A bejelentő lap mellett levő szelvényt, mely a bejelentés megtörténtének igazolására szolgál és a városi rendőrhatalóság által lebélyegezve, a bejelentő félnek nyomban visszaadatik, a lebélyegzéstől számított 6 hónapig meg kell őrizni és ezen idő alatt a rendőrhatalóságnak illetőleg közegének felhívására bármikor felmutatni.

Szálloda, vendéglő és minden nyilvános megszállóhely tulajdonosa illetőleg felelős megbízottja a bejelentő lap kiállításán kívül köteles külön összefűzött, megszámozott és a határszéli rendőrkapitányság által láttamozott „Nyilvántartási könyv”-et vezetni. E könyvbe a bejelentési lapok adatai pontosan beírandók és abban a külföldi eltávozásának időpontja is, lehetőleg az új tartózkodási hely megjelölésével feltüntetendő.

A „Nyilvántartási könyv”-ek a határszéli kapitányságnál szerzendők be és azok ára az átvétel alkalmával megfizetendő.

Oly gyár-, ipar-, kereskedelemi- és bányatelepeken, ahol külföldiek nagyobb számban vannak alkalmazva és őket lakással, szállással az illető telep látja el, ugyanezek „Nyilvántartási könyv”-et kell vezetni ép úgy mint a szállodákban és megszálló helyeken.

Ha a külföldi a város területén lakást változtat, régi szállásadója a távozást, az új

egyhangúsága mellett nyomatlanul suhant el az évszakok változása, úgy érezték, mintha számukra már nem volna sem tavasz, sem nyár, tűnő álmokképek kergetőztek sápadt távolágokban. Ma azonban egyszerre megváltozott mindez: valódi — nem álom tavasz — táruult előttük, lelkiükbe lépődött esősok lehetete. Mert ime, megérkezik ő, ki gondtalan ikjúságának napsütötte magaslatáról úrv inetetett feléjük, mint a mesebeli királyfi, megváltója az elvarázsolt királykisasszonynak. Ő, aki után az egész időn át vágyódott szívük, de aki mintha teljesen megfeledkezett volna róluk. És újra fölbugyogtak a remény elsápadt forrásai és még egyszer fölvirultak berkei.

A két idősebb nővér is szép volt még: Ludmilla, az ő érett erejében, királynői büszkeségében, Prisca tündöklő gráciában, mintha Veronese egy alakja éledt volna. Caecilia azonban szűzies névrokonára hasonlított; ahogyan Rafael álmodta és alkotta.

Prisca ott áll, az erkély korlátjához támaszkodva, hátravetve fejét, melyet a nehézhajfonatok koronáztak és álmodozva tekintett a foszladozó felhőbe, mely mintha a vasuti vonat utját jelölné; a másik két leány kőszal előtt állt, mindketten hátradőltek székeiken, Caecilia fehér kezimunkát tartottólébe, néha fölfe hajolt, de mindig föltekintett újra, finom ujjai tétlenül pihentek — a nyugtalan vágyódástól remegtek idegei. Csöndesen, keresztbefont karokkal állt Ludmilla — várta az érkezőt, mint a végzetet, mely föl tartóztatlanul közeledik, melyet vissza nem szoríthatunk, de

szállásadója pedig az érkezést éppen úgy tartozik bejelenteni, mintha a külföldi a városból végleg eltávozott volna, illetőleg csak akkor érkezett volna a városba.

Az a külföldi, akinek szállásadója nincsen, a törvény 12. §-ban megállapított következmények terhe alatt, maga köteles a bejelentéshez szükséges adatokat a városi rendőrhatalóság vagy közegei előtt bemondani. Ez esetben az érkezést bejelentő lapot a városi rendőrhatalóság maga tölti ki s egyúttal figyelmezteti a külföldit, hogy eltávozását annak idején szintén köteles bejelenteni.

A szállásadó vagy megbízottjának kötelessége a külföldit annak beszállásakor figyelmeztetni, hogy a mennyiben Fiume városban, vagy kerületében állandóan lakni szándékozik, ezt a szándékát a megérkezésétől számított 15 nap alatt a határszéli rendőrkapitányságnál bejelenteni, egyúttal személyazonosságát, állampolgárságát és szükség esetén erkölcsi előéletét igazolni és azt kimutatni, hogy magát és családját tartósan fentartani képes. Köteles a szállásadó a külföldit arra is figyelmeztetni, hogy a mennyiben a lakhatási szándékát a határszéli rendőrkapitányságnak a megszállástól számított 15 nap alatt be nem jelenti, vagy a határszéli rendőrkapitányság által erre vonatkozólag hozzá intézett felszólítás kézhez vételétől számított 3 nap alatt nyilatkozatát megtenni elmulasztja, kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog

mely nem is jelenik meg előbb, mint a régi óta előre meghatározott órában.

Mögöttük feküdt a ház, sötétben, esendően, halottan. A kertből a szőlőket egyhangu esobogása hallatszott föl. Az esti szél hizelegye simogatta a várakozó szüzek halántékait. És mindegyikük azt gondolta: Melyikünk lesz a választott? Kérdő tekintetekkel nézték egymást, lopva, oldalról és lelkeik mélyéből föl szállt egy érzés, melyet mindaddig gnom ismertek és melyben nem volt semmi az édes gyöngödségből, melylyel eddig szerették egymást. Egyszerre másképpen látták egymást, mint eddig: mindegyikük a másikán látta saját hervadását és hogy minden reményük eltűnt, kivéve ezt az egyet: és mindegyikük új lényre ismert a másikban — szelid nővérek helyett haragra kész küzdők álltak egymással szemben; és az a sötét tudat vett erőt rajtuk, hogy egymás ellen kell küzdeniök.

II.

És amint a kegyetlen természet imigy ellenségekké tette őket, kik máskülönben leggyengédebb szeretettel szerették egymást; egyúttal összegyűjtötte mindegyikük lényé összes erőt, élete legbensőbb mélységében szunynyadó rejtett és titkos varázshatalmait és arcaik és érett, érintetlen testeik minden vonásában kidomborodott egéniségük: úgy tetszett, mintha ez órában mindegyikük föl fogta volna szépsége és egyénisége valódi értelmét. Nem találtak szavakat, melyek ezt kifejezték volna, sem gondolatokat, melyek ezt tisztán gondolnák; ám költő kiolvashatta volna e szavakat, e gondolatokat pillantá-

a határszéli rendőrkapitányság által büntetett.

Ha a külföldi az itt lakhatás feltételeinek fenforgását igazolni tudja, a határszéli rendőrkapitányság részére, a nem kifogásolható lakhatás bejelentéséről „Bizonylat”-ot állít ki és azt a külföldinek kiszolgáltatja.

Abban az esetben, ha a külföldi lakhatási szándékát be nem jelenti és a hozzá intézett felszólításra a határszéli rendőrkapitányság előtt egyáltalában nem jelenik meg és elmaradását kellően nem igazolja, vagy ha megjelenik ugyan és okmányait bemutatja, de Fiume város és kerületében való állandó tartózkodásra megkívánt kellekek fenforgását sem akkor, sem az engedélyezett 15 napi újabb határidőn belül elfogadható módon kimutatni nem tudja, úgy a határszéli rendőrkapitányság Fiume városból illetőleg kerületéből való eltávolítása iránt a szükséges eljárást haladéktalanul megindítja.

A be- és kijelentés, valamint a lakási szándékbejelentésének kötelezettsége általában minden külföldre kiterjed. A szállásadó vagy megbízottja, bárholman érkező vagy bárhova távozó minden külföldit tartozik be- illetve kijelenteni, bármily rövid ideig, bármily célból vagy szándékból, akár fizetett lakásban, akár vendégként vagy rokonnál ingyen tartózkodott is Fiumében és kerületében.

Atmeneti intézkedések.

A törvény életbeléptetésének napja előtt Fiume város hatósági területén megszállott azon külföldieket, akik még mindig itt laknak, szállásadjuk a törvény életbeléptetésének napjától számított 30 napon belül bejelenteni köteles.

Azok a külföldiek, akik 1911. év január hó elseje előtt szálltak meg Fiume város hatósági területén és azóta állandóan itt laknak, lakási szándékuk bejelentésére és a lakási „Bizonylat” megszerzésére ugyan nem kötelezettek, azonban ezen külföldieknek is — személyazonossága, állampolgársága és szükség esetén illetősége és erkölcsi előélete, valamint megélhetési viszonyai —

saikból, mozdulataikból, testalkatukból:

— Bennem él a véghetetlen odaadás utáni vágy; így tűnődött Caecilia, föltekintve a fehér munkáról, mely ölében hevert, az esti ég felé; — nincs élő teremtés, ki úgy mint én, egészen és örökre oda tudná magát adni egy győzőnek és királynak.

Igen, véghetetlenül vágyódom szolgálja lenni, odaadni magam egy lénynek, aki erősebb és hatalmasabb szellemű nálam; alávetni magam az ő akaratának, elégni áldozatként lelke lángjaiban.

— Ha ő maga bus volna — ah! — vigasztalni nem tudnám. De eszöndes tekintetem mindig arcán nyugodna, hogy meglesse legbensőbb szive minden sarjadó reményét. Talán nem találom a szavakat, melyek új reményeket tudnak ébreszteni lelkében; de nincs, ki oly élesen és finoman meghallaná a leghalkabb szót, mely elrebben az imádott ajkáról, hogy hívó rajongással fogadjam azt is, amit értelemmel fölfogni nem tudok.

En sokáig tudom nyitva tartani szememet, föltekintve a magaslatokra: mert szempillám könnyűek.

En gyorsan tudok teljesíteni minden parancsot: mert alakom szívesen hajol meg hódolva és akaratom erős. En nem érzem a tövisek szurását, sem a hegyes köveket, amikor arról van szó, hogy hősiemet szolgáljam. Nincs szó, melyet élesebben és gyengédebben ejtenek ajkaim, mint ezt: Amen — legyen, amint te akarod, uram parancsolóm.

— Engem fullaszt az erő, gondolta Ludmilla, a duzzadozó életerő, mely kárbavész bennem. Olyan vagyok, mint a szikla, mely tetlenül hever a hegységben, pedig királyi vár épülhetne rajta minden kincsével.

hivatalból bármikor nyomozás tárgyává tehetők és ellenük a határszéli rendőrkapitányság bármikor eljárhat.

Azok a külföldiek azonban, akik 1911. évi január hó elseje előtt szálltak meg Fiume város hatósági területén és azóta itt laknak, kötelesek lakási szándékukat a törvény életbe léptetése napját követő egy hó elteltől, vagyis 1913. évi július hó 25-től számított 3 hónap alatt, tehát legkésőbb 1913. év október 25-ig a határszéli rendőrkapitányságnál bejelenteni.

Büntető rendelkezések.

Az a szállásadó vagy megbízottja, aki a nála megszállott külföldi érkezését vagy eltávozását 24 óra alatt be nem jelenti, vagy azt a külföldit, aki a bejelentéshez szükséges adatok szolgáltatását megtagadja, fel nem jelenti, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

Az a külföldi, aki szállásadójának vagy megbízottjának, esetleg a hatóság vagy hatósági közeg felhívására a bejelentéshez szükséges adatokat meg nem mondja, vagy valótlan adatokat mond be, kihágást követ el és előbbi esetben 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, utóbbi esetben pedig egy hónapig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

Az a külföldi, aki lakási szándékát 15 nap alatt be nem jelenti vagy az e tárgyban hozzá intézett felszólításra 3 nap alatt nem nyilatkozik, kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

A szállásadó illetve megbízottja 20 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetettetik ha elmulasztja figyelmeztetni a külföldit arra, hogy esetleges lakhatási szándékát, a megérkezésétől számított 15 nap alatt a határszéli rendőrkapitányságnál bejelenteni tartozik.

*

A határrendőrség tehát ezzel a rendelettel teljes arózel megkezdte működését. Atveszi azt a hatáskört, amely tevékenységének legfőbb osabb része leendő Nyilván tartja és ellenőrzi azokat, akik nem tartoznak a magyar állam kötelékébe, de egy és más okból Fiuméba jönnek, esetleg itt végleg letelepednek.

Az én szívem nem tud elbágyadni, nem tud ellankadni. Az emberiség minden fájdalma nem tudja megakasztani verését, az öröm legvadabb vihara nem tudja megtörni.

A férfit, az erőset, aki engem szeret és akit én szeretek: én lángra gyujtanom a lelkét, buzdítanám a legmagasabb teltre, magammal ragadnám napsugaras magaslatoakra; lénye mélyéből életre kelteném mind az erőket, melyek ott rejtetten nyugodnak, mint a fémek a hegység ereiben.

En nem félek a fájdalomtól és gondolataim és érzéseim az örökkévalóság bélyegét viselik. Ezért fullaszt a véghetetlen vágy: anya lenni, szülni, életet teremteni. Almodban egyszer egy egész éjszakán át virrasztottam egy gyermek bölcsője felett. Míg kis teste békésen pihogott, én a kezemben tartottam a lelkét, olyan volt, mint egy kristály-serleg. És keblemet osodás sejtőimnek dagaasztották.

— En, szolt Prisca magában, én vezetném a páromat az élet minden virágos ösvévein és legaranyosabb tengerein át. Tarka pillangó gyanánt repdesnék előtte, fehér színek özőnével árasztanám el a lelkét. Aki aikaimat érintené, azt bódítaná az üdv mámor, mögötte elmerülne az éj és örök hajnal táruhá előtte. Ó, akit én szeretnék, azt követném a gyönyör minden magaslataira és minden mélységébe, mert röpké az én járásom és a szívem könnyű és ujjongással teli. Jer, ó édesem, ha velem jössz, olyan leszel, mint egy király és mindennek meg fogsz hajolni előttem.

Akit én a kezemmel érintek, az örökre elfelejt minden bánatot; az én szavamra még van dala a fáradt madárkának, mely

lepednek. Nem szükséges magyarázni, hogy erre itt milyen nagy szükség van. Ha egyebet nem ér el a határrendőrség, minthogy befogja a száját azoknak az idegeneknek, a kik állandóan zavart okoznak, akkor máris nagy szolgálatot tesz az országnak és Fiumének.

Ujdonságok.

—o—

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— ACunard magyar-amerikai vonal ki-vándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg diszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a feleséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizshántológvár, a papírgvár, kőolajfinomító-gvár, a torpedógvár és a susáki Litorale konzervgvár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „Adriatica” cognacgvár gvártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

—o—

pihenőre tér; előlem szöknek a sötét mélységek árnyalatai. Jer, ó édesem, jer, én megtanítottam arra: miként éljed az életet, én megtanítottam az örök kacagásra.

III.

És eljött. Olyannak látta mindegyikük, amilyennek álmodta, olyan volt, mint egykor, csak büszkébb, bátrabb, férfiasabb. Beszölt életéről künn a nagyvilágban, a fővárosban. Melyikünk lesz a választottja? — gondolta a nővérek mindegyike.

Az anyjuk fölkel a kórágváról és egy órára bejött a szobába, ahol elfogyasztották az egyszerű vacsorát. Beszölt letűnt időkrol halottairól és az övéi keserűségéről. Azután erőt vettek rajta nagy fájdalmai, visszavánszorgott kamrájába és Caeciliának mellette kellett maradnia. Ó még egy óra hosszat ült együtt a másik két leánnyal, de a társalgás meg-megakadt és a nővérek szívére nagy szomorúság nehezedett. A komor, magas szobában, az egyetlen lámpa nyomorúságos fényében elhalványodtak a leányok arcain a színek, hervadtaknak és bágyadtaknak látszottak. És a fiatal férfi úgy érezte, mintha megcsapná a halál lehelle, mintha ősz levelek hullásának reszét hallaná.

— Szegény leányok — mondta aztán, amidőn egyedül állt a kopár vendégszoba ablakánál és kitekintett a világos éjszakába. — Szegény leányok! Ezeknek így kell elhervadniuk és elpusztulniuk. Mert kinek is kel- lenek ők! Kár — olyan jóra való terem- tések.

És azután szivarra gyujtott és elgondol- kodott: kifogást keresett, hogy minél előbb elhagyhassa e bus hajlékot.

Tugen Guglia.

— **Molnár Ferenc Abbáziában.** Molnár Ferenc, a magyar irodalom büszkesége, Abbáziába érkezett.

— **Még egyszer a robbanó szerekről.** — Tegnap számunkban említést tettünk egy olasz lapnak a határrendőrség elleni támadásáról, amelyben azt írta, hogy a határrendőrség újabban a Riva Cristoforo Colombon — a közelben lakók nagy veszélyére — robbanószereket rakat be a hajókba. Hozzá tettük, hogy a határrendőrséget ezért nem lehet felelőssé tenni, mert a hajók kikötési helyét a rév hivatal állapítja meg. A rév hivatal ezzel kapcsolatban ma közli, hogy a szóbanforgó robbanószer a „Titanit” volt, amely teljesen veszélytelen és bárhol rakódható. Erre nézve külön rendelet is létezik.

— **Az ötletes Novi List.** Rémes az, kérem, mikor olyan valaki viccel, akiben egy csepp humor sincs. A Novi List tegnapi számában valaki egy borzalmas viccet követett el. Azt állította, hogy Wickenburg Márk gróf direkt az orosz futár kalandja miatt jött Fiuméba. Sőt, mondja a vice-gyártó, a futár irattáskáját is fel akarta bontani a külügyi osztályfőnök. — Mindenki tudja, hogy Wickenburg Márk gróf családi ügyben volt itt. A Novi List is tudja. De azért humorizál. Hogy az Isten bocsássa meg neki!

— **A Carpathia Fiumében.** A Cunard-hajóstársaság Carpathia gőzöse ma reggel Newyorkból jövet Fiuméba érkezett.

— **A második fiumei vágány.** A fiumei vonal jelenleg egyvágányu berendezésével már nem bírja el a túlságosan nagy forgalmat és a Máv. igazgatósága már régtől fogva tördögöl, foltozgatja, hogy valamiképpen lebonyolíthatassák a folyton gyarapodó forgalmat. Ez azonban lehetetlen volt s ezért már régebben a második vágány lefektetését határozták el. Egyelőre a kitérőket szaporították és nagyon rövid utzakaszokon fektettek le kitérő-vágányokat, hogy a vonatok sűrűn közlekedhessenek. Legutóbb aztán már egész vonalrészeken építették meg a második vágányt, úgy hogy most már jelentékeny kilométer-hosszban lehetséges a két vágányon való közlekedés. Budapesttől Adonypusztaszabolcsig már teljesen kész a második sín-pár és most építik a dombovár-gyékényesi vonalrész második vágányát, mert a baja—báttaszéki híd megnyitása óta ezen a részen a délvidéki forgalom odaterelődése folytán a vonal túl van zsúfolva. A gyékényes—dombovári második vágány megépítése után a zágrábi vonalrészeken fektetik le a második vágányt és a Máv. úgy reméli, hogy 1—2 év leforgása alatt a fiumei vonal kétharmadrészen párhuzamos sín-pár fog haladni, ami a forgalom lényeges javulását fogja eredményezni. A legfontosabb volna természetesen a zágráb—fiumei vonalrész második vágányának lefektetése, ez azonban a Karszt terepviszonyai miatt ugyszólván lehetetlenség, illetve csak olyan anyagi áldozatok árán volna lehetséges, amelyre a jelen viszonyok között, sajnos, gondolni sem lehet. Ezen a részen fognak kísérletezni a villamos üzemvezetéssel, hogy a szénzállítás megtakarításával is igyekezzenek a vonalnak ezt a részét tehermentesíteni. Erre vonatkozólag azonban még csak a kezdetlegesség stádiumában vannak a szakaszerü tárgyalások.

— **Öngyilkosság az erdőben.** Krassica községből a múlt héten eltűnt Zuzulich Kozma 70 éves földműves. Hozzá tartozói az egész környéken keresték, de nem tudták ráakadni. Tegnap egy fiatalember a krassicai erdőben sétálva, észrevette, hogy az egyik faágon egy ember feloszlásnak indult holtteste lóg. A felfedezésről értesítette a csendőrséget, amely megállapította, hogy az öngyilkos nem más, mint az eltűnt Zuzulich aki javithatatlan alkoholista volt s valószínűleg pillanatnyi elnevezésében vált meg életétől.

— **A kikötőből.** Jul. 23. Érkezett: Carpathia angol gőzös Newyorkból 50 tonna vegyes áruval; San Francesco di Paolo olasz gőzös Bariból, 251 tonna vegyes áruval.

Indult: Galicia osztrák gőzös Konstantinápolyba, 350 tonna cukorral, 30 tonna rizsszel, 10 tonna papírral és 78 láda üvegáruval; Elektra olasz gőzös Alexandriába, 420 tonna cukorral, 50 tonna rizsszel, 30 tonna fával és 100 láda üvegáruval.

— **A mi színészetünk.** Sopronból jelentik: Annak az áldatlan állapotnak, amelyben a soproni magyar színészet eddig tengődött, vége szakadt. Hétfőn délután ugyanis Sopron város rendkívüli tanácsulást tartott, amelyen a soproni színházat egyhanguan Polgár Károlynak, a pozsonyi színház direktorának ítelték oda. Polgár egyidejűen fog játszani a téli szezon alatt Pozsonyban is és Sopronban is olyformán, hogy egész szeptemberben csak Sopronban játszik, októbertől ápriliséig pedig Pozsonyban minden nap; májusban ismét csak Sopronban játszik, azontul Szombathelyen és Fiumében tölti a nyarat.

Bennünket csak ez az utolsó passzus érdekel. Fiumében tölti a nyarat. Az idén már nem. Legfeljebb jövőre, ha az Isten és a Fenice színház építősege is úgy akarják.

— **A Parisiana előadások** az abbáziai Quarnero kávéházban tegnap fejeződtek be. A megtartott előadásokról minden tekintetben a legjobbat mondhatjuk. Minden este négy kis darabot adtak, francia elmésségtől sziporkázó, finom, szellemtől áthatott szkeceket mutattak be — elsőrangú bécsi erők, oly tökéletesen, hogy a közönség, mely a nagyvárosok magas igényű és elkényeztetett színházlátogatóiból verődött össze, nem fukarkodott a jól megérdemelt tapsokkal. Ezekből persze legbővebben a hölgyeknek: Hellborn, Schaffenberger és Perdü kisaszonyok jutott ki, akik ezt ötletes játékaik, színpadi kosztümjeik s különösen a vetkőzési jelentekben igéző dessous-jaik által meg is érdemelték. Mint utólag halljuk, köz kívánatra, ma július 23-án, szerdán este, a társaság még egy előadást rendez.

— **Evgenij Rákosi, clan kuce velikasa, predsjudnik.** Az Est írja: Ez a rejtelmes mondat a legsovinisztább publicistának, Rákosi Jenő nevét takarja és azt jelenti, hogy „Rákosi Jenő elnök és főrendiházi tag”. Ez a különös hangzású mondat pedig egy biztosítási cédulán ékeskedik, amely tiszta horvát nyelven tudatja, hogy az Evropsko dionicko druztvo za osiguravanje putne prtljage 500 koronára biztosította egy magyar utasnak Fiumében feladott utipodgyását.

A biztosító társaságot magyar nyelven „Európai utipodgyász biztosító részvénytársaság”-nak hívják. A társaság a: államvasutak podgyász-pénztárainál a Máv. hivatalnokai útján (a mi már egymagában nagy visszaélés) biztosítási kötvényeket áru sittal és elvállalja az utasok podgyászának a biztosítását.

Egy előtünk ismert magyar utas, aki Fiuméből Budapestre utazott, Fiumében szintén biztosította a podgyását és erről tiszta horvát szövegű biztosítási blankettát kapott, a melyen Evgenij Rákosi és az igazgatóság többi tagjai szerepelnek.

Érdekes ez a lista, a hogy a vörös biztosítási cédulán szerepel. Rákosin kívül így vannak felsorolva a magyar igazgatósági tagok: Geza gróf Teleki p. t. s. (I. podpredsjednik), Makso pl. Engel od Cserkuta (II. podpredsjednik), dr. Augusz Komlos, Alfred Strasser, Simon Zilahi. Nadzorni odbor: Franjo Csajtay, Josip Müller, dr. Artur Dragutin Szilágyi, dr. Hinko vitez Wertheimstein.

Az államvasutak nyelve Horvátország területén is magyar, Fiumében pedig minden körülmények között az, hát érthetetlen, hogy a magyar államvasutak hivatali helyiségében, a magyar államvasutak hivatalnokai, hogyan adhatnak egy magyar vállalat nevében a magyar utasoknak horvát nyelvű biztosítási kötvényeket.

— **Autóbaleset.** Hétfőn délután a trieszt—fiumei országúton Jurdáni község közelében egy Fiume felé haladó automobil beleszaladt egy vásári szappanházaló kétlovas kocsijába. A lovak az összeütközés következtében tönkre mentek, a kocsin levő áru szétszorodott és a házaló súlyos sérüléseket szenvedett. A környékbeli lakosok részestették első segélyben. Az automobil az általa okozott bajjal nem törődve, tovább hajtott, de a tulajdonosa, kinek nevét nem sikerült megtudnunk, állítólag jelentkezett a voloscai hatóságnál.

— **Egy neveléses rendelet.** Egy nevelésesen lehetetlen rendelet látott napvilágot Triesztben. Az ottani Soc. Ginnastica Triestina a barcollai rivierán minden évben uszóversenyt rendezett, melyen Fiume, Trieszt és Isztria legjobb uszói, olykor budapesti uszók is résztvettek. A versenyt a triestiek annyira kedvelik, hogy minden évben százával mennek ki. Az idei versenyt azonban a kormányzóóság betiltotta azzal az indoklással, hogy Barcola szláv terület. Semmi több. Az igazi ok az, hogy a szlovéneknek nem engedték meg a Piazza Granden a demonstrációval összekötött népgyűlést, mely mindig verekedéssel végződik. Erre ők úgy állnak boszút, hogy az összes külterületeken megtartandó versenyeket, legyen az uszó-, evezős-, fűtő-, vagy kerékpár-verseny — betiltják. Igazán sajnálatos, hogy az ottani sportban inkább a kormányzó szlávbarát és olaszellenes politikája, mint az igazi sport-szellem, érvényesül.

— **Betörés.** Petere Katalin seurignei asszony bejelentette a rendőrségen, hogy tegnap távollétében valaki behatolt a lakásába, honnan mintegy 300 korona értékű ruhát és értéktárgyat vitt el.

— **Corso mozi.** Ma esti új műsor: Tiflisz. — A hálátlan fiu. — A Baux keztély kincse. — Gabbiani a Luna Parkban.

x **Fogműterem.** Legújabb amerikai módszer. Modern hygienia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. N o v á k Rudolf műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

x **Magyar ház a Lidón.** A 20 szobás G u t t m a n n -penzió Lido Via Lazzaro Mocenigo 10. Velence s a Lidó egyetlen magyar háza. Penzió 12—13 lira. Magyar konyha s személyzet.

NYILTTÉR*).

—o—

NYILATKOZAT.

A fiumei városi rendőrség felügyelői, altisztjei és legénysége ezuton fejezik ki az állásáról imént lemondott Minach Mario parancsnoknak legforróbb jókívánataikat jövő előrehaladásában.

Köszönetüket nyilvánítják fáradhatatlan buzgóságáért, melyet kivétel nélkül összes alárendeltjeivel szemben kifejtett, még könnyítvén nekik ezzel a szolgálattal terheit, valamint javadalmazásai és anyagi helyzetük javítására tett fáradozásaiért.

Végül hálájukat nyilvánítják volt parancsnokuknak a velük szemben éreztetett mindenkorai humánus és igazságos bánásmódot, amely inkább egy apához, mint egy feljebbvalóhoz hasonlított.

Minach Mario urnak ezuton mondunk őszinte i s t e n h o z z á d o t !

A fiumei városi rendőrség felügyelői, altisztjei és legénysége.

**Fiume és a magyar-horvát tengerpart kir.
Kormányzójától.**

314/eln. szám.

HIRDETMÉNY

a városi képviselőtestületnek a legközelebbi hat év tartamára leendő megválasztása tárgyában.

Fiume szabad város és kerülete képviselőtestülete a m. kir. minisztertanács elhatározása folytán a m. kir. belügyminiszter ur Ö Nagyméltóságának 1913. évi június hó 20-án 4744/eln. sz. a. kelt rendeletével felosztattván, a városi Statutum 27. §-a értelmében az új választások kiírása iránt legkésőbb 4 héten belül kell intézkednem.

Tekintve azonban, hogy az új választási névjegyzékek, amelyek alapján a választások megtartandók, még nem készültek el, a Statutum 38. §-ának rendelkezésére való hivatkozással értesitem Fiume szabad város és kerületének cselekvő választói joggal bíró minden polgárát, hogy a városi képviselőtestületnek a legközelebbi hat év tartamára leendő megválasztása céljából kitüzendő határnapról — nem lévén még ez idő szerint megállapítható, hogy a választóknak végérvényes új névjegyzékei mikor készülnek el, a városi Statutum 35—37. §§-ainak rendelkezésénél fogva a városi tanács által egybeállítandó új választási névjegyzékek végleges megállapítását követő 8 (nyolc) napon belül közölteendő külön hirdetmény útján fogom őket értesíteni.

Fiume, 1913. évi július hó 16-án.

WICKENBURG s. k.
kir. kormányzó.

**Dal r. Governatore di Fiume e del Litorale
Ungaro-Croato.**

N. 314 - pres.

NOTIFICAZIONE.

concernente l'elezione generale della Rappresentanza municipale per il prossimo sessennio.

In seguito allo scioglimento della Rappresentanza municipale della libera città di Fiume e suo distretto, decretato dal r. ung. Consiglio dei Ministri e comunicato con l'ordinanza di Sua Eccellenza il r. ung. Ministro dell'Interno dd. 20 Giugno 1913 N. 4744 pres. a sensi del paragrafo 27 dello Statuto civico la convocazione per le nuove elezioni deve aver luogo al più tardi entro 4 settimane.

Visto però che le nuove liste elettorali, sulla base delle quali si dovrà procedere all'atto elettorale, non sono peranco compilate, per rispetto al disposto del paragrafo 38 dello Statuto civico rende avvertiti tutti i membri della libera città di Fiume e suo distretto, aventi diritto attivo all'elezione che data l'impossibilità di precisare già sin da ora l'epoca in cui diverranno valide le liste elettorali in preparazione, il giorno

stabilito per l'elezione generale della Rappresentanza municipale per il prossimo sessennio verrà portato a pubblica conoscenza mediante apposita notificazione da pubblicarsi entro giorni otto (8) dopo che saranno definitivamente compilate per cura del Magistrato civico le nuove liste elettorali a mente del disposto dei paragrafi 35-37 dello Statuto civico.

Fiume, 16 luglio 1913.

Il R. Governatore:
WICKENBURG m. p.

—«0»—

TÖZSDE.

	Jul. 22 zárlat	Mai ár. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	816.50	818. —
Osztrák hitelrészvény	617.50	619.75
4%-os koronajárék	80.80	81.10
Osztr. magy. államvasút	694. —	695. —
Jelzálogbank	415. —	415. —
Lezámitelőbank	505. —	506.25
Hazai Bank	279. —	279. —
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	535.75	540.25
Rimamurányi	688. —	693.50
Salgótarjáni	746. —	748. —
Városi Vasút	636. —	638.50
Városi Villamos	337.50	339. —
Adria	537. —	—
Déli Vasút	123. —	—
Magyar Cukoripar	2735. —	—
Rizsgyár	3770. —	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	12.12	—
Buza májusra	—	—
Búza októberre	11.56	11.58
Rozs 1913 áprilisra	—	12.14
Rozs októberre	9.11	9.11
Tengeri májusra	7.34	—
Tengeri júliusra	8.27	8.25
Tengeri augusztusra	8.16	8.13
Zab áprilisra	—	7.36
Zab októberre	8.35	8.33
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	619. —	620. —
Magyar hitelrészvény	812. —	813. —
Osztrák magyar államvasút	693.25	694.50
Déli Vasút	—	124.50
Alpesi	909.50	916. —
Skoda	829.50	829. —
Osztr. koronajár.	81.90	—
Fiumei és trieszti értékek:		
Fiumei 4%-os kölesjárnaköv.	92. —	—
Banca Fiumana	650. —	—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295. —	—
Fiumei Népbank	112. —	—
Litorale Bank és Takaréksz. Susák	240. —	—
I. Horvát Takarékpénztár	6100. —	—
„Inefficienter“ tengerhajóz.	500. —	—
Magyar-Horvát Gőzhajózárs.	1400. —	—
Magyar-Horvát Szabadhajózárs.	1050. —	—
Orient tengerhajózársi társ.	1300. —	—
Alt. Forgalmi r. t. régi	1900. —	—
Magyar Olajgyár	1760. —	—
Austro-Americana	202. —	—
Navigatione Libera Triest	283. —	—
Osztrák Lloyd	612. —	—
Stabilimento Tecnico	568. —	—
Ampeltea Szeszpároló Rt.	9800. —	—
I. Trieszti Rizsgyár	429. —	—
„Kerka“ dalmát vizművek r. t.	742. —	—
Spalatoí Portland Cement	428. —	—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	375. —	—
Riunione Adriatica	838. —	—
	3700. —	—

**Endrei-féle fiu-nevelő
intézet Zentán.**

Saját polgári iskola. Gymanásiumi és elemi tanulók is felvétetnek. Nyelvek, zene, festés. Leggondosabb nevelés. Alapos tanítás. Kitünő ellátás. Ellátási díj egész évre 600 Kor. felsőbb osztálybeliének 700 Korona. Prospektus. Interurbán telefon 50.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőnap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

Távirat — Telefon.

Udvari ebéd.

ISCHL, jul. 23. Tegnap délután fél 3 órakor családi ebéd volt Ö felségénél, melyen hivatalosak voltak: Lipót bajor főherceg, Gizella bajor főhercegnő és gyermekei, György és Konrád bajor főhercegek, Eszterházy gróf főpohárnokmester, Tisza István gróf miniszterelnök, lovag Bilinszky közös pénzügyminiszter, Pejaevics Tivadár gróf horvát miniszter és Skerlecz Iván báró horvát királyi biztos.

Az ebéd befejeztével Ö felsége cserclét tartott, melyen Tisza Istvánt megszólítással tüntette ki.

Cuvaj — báró.

ISCHL, jul. 23. A király a távozó Cuvaj királyi biztosnak a magyar bárói méltóságot adományozta.

A horvát kérdés megoldása.

BUDAPEST, jul. 23. A királyi biztosság átmenetileg fennmarad, de a kormány nem szándékozik azt egy napnál sem tovább fenntartani, mint a meddig a szükség megkívánja. A királyi biztos békés szándékai ismeretesek. Bár felhatalmazása nincs korlátozva, de azon szellem, amelyben a korlátlan felhatalmazást igénybe veszi, békés irányu.

Az új kir. biztos.

BÉCS, jul. 23. Skerlecz Iván báró, horvát királyi biztos-ma délelőtt hosszabb ideig tárgyalt Berehtolddal, este pedig vissza utazik Budapestre. Skerlecz szombaton megy Zágrábba.

Az ujonclétszám emelése.

BUDAPEST, jul. 23. Az ujonclétszám emelése kérdésében legközelebb ismét tárgyalások lesznek és egy augusztus közepén tartandó minisztertanács kizárólag ezzel fog foglalkozni. A hozott határozatok aztán a szeptemberben Bécsben összeülő delegációk elé kerülnek. Állítólag Berehtold gróf támogatja Kroatia hadügyminiszter azon tervét, hogy egy a közös hadsereg, mint a honvédség és a Landwehr ujonclétszáma 50,000 emberrel emeltesse, mert ez által elkerülhetné az, hogy az idősebb korosztályok tartalékjai behívassanak.

A német nyelv Magyarországon.

BUDAPEST, jul. 23. Jankovics vallás-és közoktatásügyi miniszter egy tegnapi interjúban kijelentette, hogy az egységes középiskolai tanrend behozatalát tervezi s ennél a reformnál a német nyelvre különös tekintettel lesz.

Szerelmi tragédia a turistauton.

BÉCS, jul. 23. Tegnap este a Hochschneebergen egy szerelmes pár öngyilkosságát követett el. A fogaskerekű vasút utolsó vonatával jöttek és mindjárt megérkezésük után a szálloda mellett föbelőttek magukat. A férfi Nelichar Pál magánhivatalnok, a leány Sommer Helén, egy bécsi cipész leánya.

Megnyílt a föld.

NAGYVÁROD, jul. 23. Vámoslán és Mieske között vasárnap éjjel 3—400 méter hosszúságban megnyílt a föld. A mélységből zsiros anyag tört elő. Az éjjel Homokimajor és Álmod között nyílt meg a föld mintegy 300 méter hosszúságban. A hasadékból forrásvíz jött a felszínre.

Tömeges öngyilkosság.

SZABADKA, jul. 23. Tibics János dúsgazdag bunyeváci földbirtokos szerelmi bánatában felakasztotta magát. — Halápi Sándor, az itt állomásozó 36. gyalogezred

had
gát
Laj
ba
me
a f
kén
sér
mer
örök
eset
év e
kezd
neki
assz
gé va
dig e
re ve
let é
60 na
dezi
Azt h
elsúly
BU
munk
kálta.
a Rök
tartózt
S.-U.J
Boeske
verte.
TE
ben Mi
akart e
ült Mih
közésg
kakas!
Bergoj
kost elf
MIS
apátfalv
amyrin
ga iránt
nél rajó
kaszott.
re letart
SZIK
gőzmalma
Figy
dig
Erdőgy
Imró Fe
borbé
átvették a
nata del S
Pontos

hadnagya betegség miatt szíven lőtte magát. — Ugyanazon ezred őrmestere, Kiss Lajos szolgálati revolverével a halántékába lőtt. Meghaltak.

SZABADKA, jul. 23. Kollár Antal jómódú szabadkai gazda hétfőn megfojtotta a feleségét s megszökött, ma azonban önként jelentkezett a szabadkai kir. ügyészségnél. Elmondta, hogy azért szökött meg, mert attól félt, hogy a csendőrök és rendőrök megverik, ha azoknál jelentkezik. Az esetre nézve elmondta, hogy az asszony ez év eleje óta elhidegült tőle, mert viszonyt kezdett az öccsével. Az öccse felajánlotta neki vagyonát és házáat, ha átengedi neki az asszonyt, de nem fogadta el, mert ő is eléggé vagyonos. Vasárnap éjjel az asszonyt addig esékolta és szoritotta magához, míg észre vette, hogy már nincs benne élet. „Kötelet érdelek” mondta vallomása végén.

Eltűnt hajó.

HAMBURG, jul. 23. A Clio gőzös, mely 60 nap előtt indult el Mexikóból ide, mindezeidig semmi hírt nem hallatott magáról. Azt hiszik, hogy a hajó legénységgel együtt elsüllyedt.

Véres verekeések.

BUDAPEST, jul. 23. Hanák András munkás a Tömő-utcában feleségét összeszurkálta. Az asszonyt életveszélyes sérüléseivel a Rókus-kórházba szállították, Hanákot letartóztatták.

S-UJHELY, jul. 23. Melina Tódor iparos Boeskey István nevű társát fejszével agyonverte. Melinát elfogták.

TEMESVÁR, jul. 23. Hattyas községben Mihály Sándor cigánylegény egy kakast akart elfogni, mely udvarára menekült. Ott ült Mihály egy régi haragosa, Bergoj József községi őr. Mihály ezzel a kiáltással: Itt a kakas! — egy doronggal akkorát csapott Bergoj fejére, hogy ez szörnyet halt. A gyilkost elfogták.

—«o»—

Sikkasztó postamester.

MISKOLC, jul. 23. Berki Gyula bélapátfalvai postamester az utóbbi időben annyira költelezett, hogy gyanút keltett maga iránt. Elrendelték a rovanosolást, melynél rájöttek, hogy eddig 50.000 koronát sikkasztott. A postamester bevalotta bűnét, mire letartóztatták.

Leégett malom.

SZIKSZÓ, jul. 23. Fáy Mihály jánosdi gőzmalma leégett. A kár 100 ezer korona.

Figyeljen a névre és kérjen mindig határozottan **Erdőgyöngyét**. Hasonnevé értéktelen utánzatok visszatartandók!

Erdőgyöngyeművek. Moritz Löw.
Brünn-Hussowitz.

Imró Ferenc és Szerblyin István
borbély- és fodrázmesterek

átvették a VIALE DEAK 14 sz. a. Gradinata del Sasso Bianco sarkán levő fodrásztermet.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Bérletjegy K 3.—

Takonykór.

MISKOLC, jul. 23. A tüzérség löalómányában fellépett a takonykór. A járvány annyira elharapódzott, hogy ma reggel 42 lovat agyon kellett löni.

Török váli Drinápolyban.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 23. Hadzsi Adil volt belügyminisztert kinevezték drinápolyi válivá. Hadzsi Adil holnap fog állomáshelyére utazni.

Törökország ellen.

BELGRÁD, jul. 23. A Stampa mértékadó helyről úgy értesül, hogy a Balkán szövetség között felmerült viszályok ellenére is szolidáris lesz a törököktől meghódított területek megvédésében s ha a törökök nem respektálják a megállapodásokat, a kellő módon fognak eljárni velök szemben.

A törökök kiűritették Drinápolyt.

LONDON, jul. 23. Konstantinápolyból jelentik, hogy a török lovasság, amely már benn volt Drinápolyban, ismét kiűritette a várost, de Drinápoly mellett maradt. A bolgár helyőrség parancsot kapott, hogy ne tanúsítson ellenállást.

Itteni diplomáciai körökben azt mondják, hogy a törökök hadműveletét hiábavalók és még ha birtokba vennék is Drinápolyt, a békekötés után ki kellene vonulniok onnan, mert Drinápoly a bolgároké.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 23. Mikor a bolgárok kivonultak Drinápolyból, 16 szerraktárukat a levegőbe röpítették. Ugyan ez történt Babaeszkidnél és Kirkilisszénél is.

A hatalmak.

SZOFIA, jul. 23. A hatalmak igen energikusan léptek fel Törökországgal szemben. Különösen Franciaország exponálta magát. Ennek tudható be, hogy a törökök megállottak.

A török határ.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 23. A porta értesítette a hatalmakat, hogy a török sereg nem fogja átlépni a Mariát.

Béketárgyalások.

SZOFIA, jul. 23. Nisből semmi értesítés nem jött, mert a táviróvonal el van pusztítva.

BUKAREST, jul. 23. A bolgárok 10 napos fegyverszünetet és semleges zóna kijelölését kérték. A további tárgyalás alapja ismeretlen.

Danev elmenekült.

PARIS, jul. 23. Danev elmenekült Szófiából, mert félt, hogy meggyilkolják.

Szabadon engedett hadifoglyok.

LONDON, jul. 23. A románok szabadon bocsájtották a bolgár hadifoglyokat, számszerint ötezret.

Tengeri fürdő Lusinpiccio Cigale Strand-Hotel és Bellevue penzió - Cigale -

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Velence Szt. Márktér
Ortes Rosa és Tsa.

kávéháza és cukrászdája.

A legelőkelőbb társaság és az idegenek találkozó helye.

—o Estéknént zenehangverseny. o—

Forrongás Bulgáriában.

BELGRÁD, jul. 23. A kormány aggasztó híreket kapott Szófiából. Bulgáriában állítólag olyan forradalmi a hangulat, hogy a legrosszabbtól lehet tartani.

Szerb kegyetlenkedések.

SZOFIA, jul. 23. A szerb lovasság 60 sebesült és beteg bolgár katonát, akiket Pesena faluban visszahagytak, irgalmatlanul felkoncolt, anélkül, hogy a Vörös Kerest zászlaját figyelembe vette volna. A Vardar folyó jobb partjára való visszavonulás alkalmával pedig a szerb katonák számos bolgár falut felgyújtottak, meggyaláztak és magukkal hurcoltak asszonyokat és gyermekeket s leöldösték a férfiakat.

—«o»—

Macedónia autonómiája.

BELGRÁD, jul. 23. A kormánynak értesülése van arról, hogy Bulgária halogatni akarja a béketárgyalásokat és a bolgár megbízottak Macedónia autonómiáját fogják követelni abban a reményben, hogy így a tárgyalások elhúzódnak és közben kedvezően fordulnak a viszonyok Bulgáriára nézve.

A romániai zsidók.

BUKAREST, jul. 23. Lahovary szenátor meginterpellálta a kormányt a szenátus ülésén, hogy milyen kedvezésekre számíthatnak azok a romániai zsidó katonák, akik bevonultak és részt vettek a hadjáratban, mert eddig nem volt polgárjoguk. Marghiloman pénzügyminiszter a kormány nevében azt válaszolta, hogy mindazok a zsidó katonák, akik zászló alatt vannak és tényleg Romániában születtek, azonnal megkapják a román állampolgárságot, tehát egyenrangúak lesznek bármely más román polgárral.

A pénzügyminiszter válasza a szenátusban általános tetszéssel találkozott. Az Adevurul szerint tizenötezer zsidó katona vonul be, akik most valamennyien román állampolgárok lesznek, holott eddig idegeneknek tekintették őket, de adót kellett fizetniük és katonáskodtak.

—o—

Austro-Croata tengeri gőzh. r. t.

Igazgatóság: Ponte-ban (Veglia szigetén),
Ügynökségek: Fiume Riva Cristoforo Colombo 4 sz., Tel. 12-64. Abbaziában a Molón (saját kioszk)

Rendes kirándulások
„Slavija”, „Kvarner” és „Frankopan” gőzhajókkal:

minden Pénteken Arbe-ba	
ind. Fiuméből 10.15 d.e.	ind. Arbé-ből 4.— d.u.
„ Abbaziából 11.— d.u.	évk. Lovránába 7.50 este
„ Lovránából 11.20 d.e.	„ Abbaziába 8.15 ”
évk. Arbe-be 3, d.u.	„ Fiumébe 9.— ”
Tartózkodás Arbe-ban 1 óra.	

minden Szombat-on Lussingrande-ba	
ind. Fiuméből 7.35 d.e.	ind. Lussingr.ból 3.30 d.u.
„ Abbaziából 8.20 ”	évk. Lovránába 8.10 este
„ Lovránából 8.35 ”	„ Abbaziába 8.35 ”
évk. Lussingr.ba 1.25 dél.	„ Fiumébe 9.20 ”
utközben esetleg kiköt San-Martino és Lussinpicoóban is. Tartózkodás Lussingrande-ban 2 óra.	

minden vasárnap Arbe-ba	
ind. Fiuméből 7.30 d.e.	ind. Arbéből 2.30 d.u.
„ Abbaziából 8.20 ”	évk. Lovránába 6.10 ”
„ Lovránából 8.40 ”	„ Abbaziába 8.35 ”
évk. Arbe-ba 12.30 dél.	„ Fiumébe 7.20 este
Tartózkodás Arbe-ban 2 óra.	

Menetdíj mindegyik kirándulásra oda és vissza:

I. oszt. Kor. 8.-; II. oszt. Kor. 4.-.
Olcsó étkezés a hajón!

Felvilágosítások fennnevezett ügynökségeknél vagy az idegenforgalmi és menetjegy irodákban.

KÖZGAZDASÁG.

— **Ujabb díjkezdmények az osztrák malmok részére.** Az osztrák vasuti hivatalos közlöny ismét rendkívüli refakeiákat hirdet a csehországi malmok részére a Trieszttel való forgalomban, amennyiben a feladott listaküldemények onnan Dalmáciába, Bosznia-ba vagy Hercegovinába való rendeltetésével valamely dalmát kikötőbe hajóztatnak el. Ebben az esztendőben talán elkéstek már a nyújtott kedvezmény kihasználásával az osztrák malmok, ha azonban Ausztria ez évben ismét a tavalyihoz hasonló rekordtermést takarít be, el kell készülnie rá, hogy sőtétliszteink eme fontos piacait rövidesen elárasztják az osztrák malmok gyártmányai.

— **Az üzletvezetőségek.** Pécsen augusztus elején tudvalevően megkezdte működését az új Máv. üzletvezetőség. Az új üzletvezetőség felállítása folytán a Máv. új üzletvezetőségi- és forgalmi főnökségi beosztása aug. elsejétől a következő lesz: 1. Budapest központi üzletvezetőség 904 kilométer kiterjedéssel; 2. Budapest-balparti üzletvezetőség 1747 kilométer; 3. Szombathelyi üzletvezetőség 1510 kilométer; 4. Miskolci üzletvezetőség 1792 kilométer; 5. Szegedi üzletvezetőség 1226 kilométer; 6. Debreceni üzletvezetőség 2143 kilométer; 7. Kolozsvári üzletvezetőség 1575 kilométer; 8. Aradi üzletvezetőség 1571 kilométer; 9. Zágrábi üzletvezetőség 1667 kilométer; 10. Temesvári üzletvezetőség 1415 kilométer; 11. Szabadkai üzletvezetőség 1641 kilométer és végül 12. Pécsi üzletvezetőség 1391 kilométernyi kiterjedéssel. Kitérnek ebből, hogy a legnagyobb területre eszteromi és debreceni üzletvezetőségeknek van. Valószínűleg ebből hasítják majd ki a legtöbb részt az új nagyváradi üzletvezetőség számára. A nagyváradi üzletvezetőség felállítása befejezett tény, csupán a felállítás időpontjában állhat be eltolódás. Az üzletvezetőségi- és forgalmi-főnökségi beosztás eszerint ismét változást fog szenvedni.

— **Olaszok Albániában.** Annak idején írtunk róla, hogy az olaszok hajóstársaságot készítenek alapítani Albániában az albán kikötők és az olasz tengerpart közti hajóforgalom lebonyolítására és az olasz érdekek portálására. A hajóstársaság az „Italo-Albanian Shipping & Trading Comp.” céggel most alakult meg Valonában.

Több különálló két és három szobás lakás a szükséges mellékhelyiségekkel kiadó. Ertekezni lehet a Fiumei Építő Részv. Társ. irodájában Via Clotilde 4. l. vagy az Építő Részv. Társ. telepén Via Valscurignén.

CIRKVENICA. Modern Penzió
Legajánlatosabb penzió a fürdő mellett. Gyönyörű tengeri kilátás. Kitchennel, konyha, Mérsékelt árak.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás

mindennemű vászon, kézmű, függöny női és férfi konfekció árukban. (Heti vagy havi részletfizetésre)

Alessandro Roth

Fiume Via E. De Amicis 9 I. em.

Telefon 15-65

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4

Mindegyik szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek fajborok és köbánya polgári sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. II-60.

Ujjonnan és higiénikusan berendezett külön kabinokban olcsón véreztetik fejmosás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure. Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higiénikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás

ABBAZIA

BRISTOL szálló, kávéház s étterem.

140 modern szoba, lift, központi fűtés, melegvíz-vezeték, villany, telefon. Kifűnő magyar konyha.

Tulajd. **Rudovits V.**

Írógép, alkalmi vétel,

írátható írású, legújabb rendszerű olcsón eladó.

Megtekinthető szerkesztőségünkben.

Mindenkinek kedves

Ajándék

FIUME kikötőből

1 zsák kávé

(en miniature)finom pörköltkávétöltve

Kapható - 3 minőségben -

6. STOCHEL csemegeboltjében.

Tripovich D. és Tsa. hajózási vállalat Naponkénti nyári gyorsvonal

Trieszttől Velencébe és vissza

a Venezia és Wurmbrandt gyorsgőzösökkel. Az ut tartama csak **3 óra.**

Indulás Trieszttől naponta 8 órakor d. e. Indulás Velencéből naponta 2 órakor d. u. vasárnap 8 órakor d. u.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek most fokozottabban erővel lépnek fel, mint más évszakokban, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

s. agtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben **80 fillérért** minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiseptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra) kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, nőknek altesti irrigációra stb. mindenkor ajánlják.

Lysiform-szappan

finom, gyenge piperezappan, 1% lysiformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, még csecsemőknek is; szépíti, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. **Darabja 1 korona.**

Fodormenta-Lysiform

erősen antiseptikus hatású szájviz. Szájbuzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, g-gebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre. **Eredeti üvege 1 kor. 60 fill.**

Az összes lysiformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában. Kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés” című érdekes könyvet.

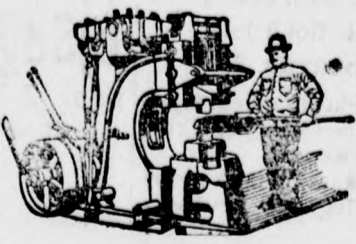
Ahol lysiform nem volna kapható, oda közvetlenül is küldünk 6 kor. előzetes beküldése esetén 3 üveg lysiformot, 2 darab szappant és 1 üveg szájvizet.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Ujpesten.

Gróf CSAKY LÁSZLÓ
Prakfalvi Vas- és Acélgyár rt.
Budapest, IX., Csillag-utca 4. szám.

Öntöttacélmű AJAX 5 o gyorsesztergáccél. AJAX szerszám-acél AJAX kőfűrő acél stb.

Szab. AJAX rugóspöröly a legjobb közelműves kovácpöröly Több mint 1700 drb. üzemben.

Szerszámgyártás
Malom-, bánya-, kovács-, lakatos- és kőfaragó szerszámok, kész kőzetfurók, lapátok

Magyarázat

- arról, hogy miért éppen a SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANNAL lehet a következő mosási eljárásnál a legjobb eredményt elérni:
1. A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN az összes szappanok között a legjobb.
  2. Kiadósága folytán a legolcsóbb is egyúttal.
  3. Tiszta voltáért 25.000 koronával szavatolnak.
  4. Rendkívül enyhe és konzerválja a szöveteket.
  5. Mert ezen szappan maga is könnyen oldódik, tehát a szennyet is könnyen feloldja.
  6. Hideg vízben is nagyszerűen lehet vele mosni és megátolja a szövetek szétesését és összezsúrolását.
  7. A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANNAL való egyszeri átsimítás megfelel más szappannal való 3-4-szeri átsimításnak.
  8. A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN használata által időt, fáradságot és pénzt takaríthatunk meg.
  9. Fehériti a ruhát és feleslegessé teszi a napon való fehéritést.
  10. Készítési módja egészen különleges és erre a célra csakis a legjobb nyersanyagok használatának fel.
  11. Gyártásánál évtizedek tapasztalatait használják fel.
  12. E szappan tökéletesítésén folyton dolgoznak és e célból minden találmányt felhasználnak.
- Mindez az „ASSZONYDICSÉRET“ mosókivonatára is érvényes.

Hirdetmény

A ki pénzt, időt és fáradságot akar megtakarítani, kövesse ezen mosási eljárást:

A ruha beáztatása. Csak annyit vizet veszünk, hogy az egész ruhát éppen ellepje és a vízbe annyit „Asszonydicséret“ mosókivonatot teszünk, hogy a felkavarásnál habozzék s azután a ruhát éjjel átadjuk.

A tulajdonképeni mosás azután csak nagyon kevés fáradsággal fog járni, ha SCHICHT-SZAPPANT, SZARVAS védjegyűt használunk. Mert minden tisztálanságot már feloldott az „Asszonydicséret“ mosókivonat és most már csak az szükséges, hogy ezen feloldott szenny a SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN habja által leköttesse. Minden fáradságos dörzsölés és zörömpölés elkerülendő; a ruhába erősen beleevődött foltokat úgy távolítjuk el, hogy a ruhát a foltok helyén mindkét oldalán SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANNAL bekenjük és azután összegöngyölve, egy óra hosszáig állni hagyjuk. Ilyen módon minden szennyet könnyen lehet kimosni.

Ha a vízbe, a melyen a ruhát főzzük, kevés SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANT vagy „ASSZONYDICSÉRET“ mosókivonatot teszünk, az nagyon célszerű. Igen fontos, hogy a ruhát bőséges vízben többször gondosan kiöblítsük, a míg az összes a SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN által feloldott szennyrészecskék el vannak távolítva és az öblítővíz teljesen tiszta marad.

Gyenge férfiak! Öregek és fiatalok!
Ne csüggedjete! Feltaláltam a férfiero gyengeségének (neurasthenikus impotenciának) azonnali megszüntetését. Nem belsőleg beveendő gyógyszer. Kérjen zárt boríték alatt megküldendő ismertetőt 40 fillér postabélyeg csatolása mellett.
Cím: „Nova Mechanika 161“,
Fiókbérlés 40, Budapest—Főposta.

ADRIR szálloda és étterem
Adamich - utca
Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO
Kedvelt találkozóhely
A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasúti megállóhely. Pompás kiállítás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt, árak.
Kitünő német és olasz konyha.
A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

LIDO-VENEZIA
CASA VENIER
a „Hungária“ szálló mögött.
Szép tiszta butorozott szobák jutányos áron 1 percnire a hajóállomástól és a nagy fürdőintézetétől.
Villanyos világítás.

Aki szobaleányt, szakácsnőt, inast, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal
Logarić J. közvetítő irodájához
Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87,
Öres lakások és butozott szobák szintén közvetítettek.

Cantridai fürdő és vendéglő
Tengeri fürdő, 250 szép kabinnal és napkurára szolgáló külön terrasszal. Nagy árnyas vendéglői kert terrasszal és tekepályával. Kitünő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiumétól a fürdőig. Vasár-és ünnepnapokon délután zene-hangverseny.
Fürdőjegyek fehéreneművel 40 fillér.
Olcsó bérletjegyek.

J. R. MÜHLHANS.
ABBZIA, Parkhotel Lederer.
Közvetített szállodai, kávéházi és éttermi személyzetet. Telkek, házak, pensiók, szobák, stb. eladásának, bérletének, stb. közvetítése. Szolid, 16 év óta helyben fennálló vállalat. Minden megbízást azonnal elintézi. Sürgőncím: Mühlhans, Abbazia. Telef 174.

Villa Sans Souci
Abbazia.
Előkelő családi otthon. - Teljesen újonnan berendezve. Új tulajdonos Finom bécsi konyha.

Grand Magazin alla Convenienza
NEMES HENRIK fióközlete
Fiume, Piazza Scarpa 4.
Férfi-, női-, gyermek fehéreneműek, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek, stb. stb. szolid, szabott áron.
Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

Egy tisztességes
ujságáruló rikkancsot
napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres
A TENGERPART
kiadóhivatala.

Gyönyörűen éneklő tarka-kanári eladó. Via Fr. Branchetta 1 sz. I. em.
Nyomatott a „POLINNIA“ Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).